

Αλφαβητάρι
Οικονομικών

για τη μαθήτριά και τον μαθητή του Γυμνασίου

act:onaid
για έναν κόσμο πιο δίκαιο

IQonomy
Οικονομική Νοημοσύνη για όλους

Περιεχόμενα

Copyright: 2020

Συγγραφική ομάδα:

Για την ActionAid Ελλάς

Δέσποινα Καρδογέρου, Συντονίστρια Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Δήμητρα Ντιρογιάννη, Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Μαρίζα Τσαχάλη, Συντονίστρια Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Για την ΕΡΓΩ ΜΚΟ

Ιωάννα Γεωργούλη, Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας

Θοδωρής Παπασταθόπουλος, Ειδικός Παιδαγωγός

Για τη δημιουργία του παρόντος εγχειριδίου, εκτός από τις δραστηριότητες που δημιουργήσαμε εκ νέου, συμβουλευτήκαμε και προσαρμόσαμε και τις εξής υπάρχουσες:

Από το εκπαιδευτικό υλικό της Aflatoun International

- Aflatoun series: Aflateen NFE Manual, 2008, "Activity: What are sources of income and expenses?", pp. 153
- Aflatoun series: Aflateen NFE Manual, 2008, "Activity: My own spending", pp. 154
- Aflatoun series: Aflateen NFE Manual, 2008, "Activity: The culture of borrowing money", pp. 178
- Aflatoun series: Aflateen Manual, 2008, "Activity: How to calculate interest when borrowing money", pp. 178
- Aflatoun series: Aflateen Manual, 2008, "Activity: If the World were a village of 100 people", pp. 196
- Aflatoun series: Aflateen Manual, 2008, FACTS AND RESOURCES, Fig. 3.19a, pp. 204
- Aflatoun series: Aflateen Manual, 2008, "How to set up a budget", pp.251

Από το εκπαιδευτικό υλικό της ΕΡΓΩ ΜΚΟ

Το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο του Aflatoun, Δραστηριότητα 1.2: «Σχεδιάζοντας μια Γιορτή», σελ. 137

Από το εκπαιδευτικό υλικό της ActionAid Ελλάς

- Δανειστική εκπαιδευτική βαλίτσα 2Π, 2013, Δραστηριότητα: «Ανήσχοι Ρεπόρτερς, Υπεύθυνοι Καταναλωτές»
- Μέρος δραστηριοτήτων από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για σχολικές ομάδες μαθητών/ριών Γυμνασίου, ActionAid «Κάνω το Δίκαιο Δικαίωμα», «Ταξιδεύοντας με μια βαλίτσα δικαιώματα»

Οποιαδήποτε τυχόν λάθη ανήκουν στους συγγραφείς. Τα ευρήματα, οι ερμηνείες και τα συμπεράσματα αυτής της έκδοσης αποτελούν αποκλειστική ευθύνη των συγγραφέων της και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζουν τις απόψεις των χορηγών της.

Any errors remain those of the authors. The findings, interpretations and conclusions presented in this article are entirely those of the authors and should not be attributed in any manner to any of its funders.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος "Αλφαβητάρι Οικονομικών" υλοποιείται από τον Δεκέμβριο 2021 στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας εταιρικής κοινωνικής ευθύνης IQoonomy της Alpha Bank.

Η συγγραφή του εκπαιδευτικού υλικού πραγματοποιήθηκε το 2020 από την ActionAid, σε συνεργασία με την ΕΡΓΩ ΜΚΟ και την Aflatoun και με την υποστήριξη του Ινστιτούτου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

2	Ενότητα 1: Ας ξεκινήσουμε!
3	Φύλλο εργασίας: «Δεξιότητες»
4	Φύλλο εργασίας: «Αξίες»
5	Φύλλο εργασίας: «Οικοδόμηση εαυτού»
7	Φύλλο εργασίας: «Κέντρα Νεότητας (Youth Clubs)»
8	Ενότητα 2: Ανάγκες και επιθυμίες!
9	Φύλλο εργασίας: «Το πιο σημαντικό!»
10	Φύλλο εργασίας: «Όλος ο κόσμος ένα χωριό»
11	Ενότητα 3: Δικαιώματα και κοινωνική ευθύνη
12	Φύλλο εργασίας: «Δικαιώματα»
13	Κάρτες ρόλων: «Αν ήσουν...»
14	Φύλλο εργασίας: «Οι συνταξιδιώτες της μπανάνας»
16	Φύλλο εργασίας: «Βιβλίο στο μικροσκόπιο»
18	Ενότητα 4: Σχεδιασμός, στοχοθέτηση και οργάνωση έργου
19	Φύλλο εργασίας: «Αποτελεσματική στοχοθέτηση»
20	Φύλλο εργασίας: «Ο καμβάς της ιδέας μας»
21	Ενότητα 5: Ανεύρεση και διαχείριση πόρων
22	Φύλλο εργασίας: «Ο καμβάς της ιδέας μας»
23	Πίνακας: «Ορολογία πίστωσης»
24	Φύλλο εργασίας: «Περιπτώσεις δανεισμού»
25	Ενότητα 6: Ένα τέλος, πολλές αρχές
26	Φύλλο εργασίας: «Ανάλυση S.W.O.T.»
27	Φύλλο εργασίας: «Βγήκαμε όλοι κερδισμένοι (win-win)!»
28	Φύλλο εργασίας: «Διαφορετικές πρωτοβουλίες»

Ενότητα 1: Ας ξεκινήσουμε!

Φύλλο εργασίας: «Δεξιότητες»

Ετοιμάσου να κάνεις μια στροφή στον εαυτό σου, να τον παρατηρήσεις και να βρεις ποιες είναι οι δεξιότητες που πιστεύεις ότι σε εκφράζουν περισσότερο. Αυτές είναι που θα σε βοηθήσουν μετέπειτα να βρίσκεις τον κατάλληλο ρόλο σε ό,τι αναλαμβάνεις: στα χόμπι, στις ασχολίες σου, στο επάγγελμα που θα ακολουθήσεις.

Οδηγίες: Διάβασε προσεκτικά τον παρακάτω πίνακα και επίλεξε από κάθε κατηγορία έως τρεις δεξιότητες που πιστεύεις ότι έχεις.

Όταν είμαι μέλος μιας ομάδας:

Ακούω και ακολουθώ πιστά τις οδηγίες	Διαπραγματεύομαι και έχω πειθώ	Γίνομαι καλός/ή αρχηγός
Δίνω συμβουλές	Επιλύω προβλήματα	Οργανώνω την ομάδα
Εμπυχώνω	Εξηγώ δύσκολες οδηγίες	Άλλο:

Όταν κάνω μια χειρωνακτική ή/και καλλιτεχνική εργασία:

Έχω υπομονή όταν εργάζομαι με τα χέρια μου	Μου είναι ευχάριστο να διαβάζω εγχειρίδια (manuals)	Χειρίζομαι εύκολα εργαλεία και μηχανήματα
Έχω ιδέες για κατασκευές	Απολαμβάνω τη ζωγραφική	Τραγουδάω όμορφα
Μου αρέσει να επισκευάζω	Μου αρέσει να διαμορφώνω/διακοσμώ χώρους	Χορεύω καλά
		Άλλο:.....

Όταν κάνω μια εργασία που έχει πολλή πληροφορία:

Διαβάζω εύκολα χάρτες και προσανατολίζομαι	Κάνω γρήγορα μαθηματικές πράξεις και υπολογισμούς	Διαβάζω γρήγορα και κάνω εύκολα την περίληψη
Εντοπίζω ορθογραφικά λάθη	Μου αρέσει να γράφω κείμενα	Γνωρίζω προγραμματισμό
Μου αρέσει να κάνω έρευνα στο διαδίκτυο/σε εγκυκλοπαίδειες/σε εφημερίδες	Κάνω λογοπαίγνια/ρίμες	Άλλο:

Επιπλέον δεξιότητες και δυνατά σημεία μου είναι:

Έχω γερή μνήμη και συγκρατώ τις λεπτομέρειες	Μου αρέσει να αλλάζω παραστάσεις	Άλλο:
Είμαι συνεπής και μου αρέσει να ακολουθώ σταθερό πρόγραμμα	Είμαι πολύ κοινωνικός/ή	Άλλο:
	Χαίρομαι να μιλώ μπροστά σε κοινό	Άλλο:

Φύλλο εργασίας: «Αξίες»

Θα έχεις την ευκαιρία να ανακαλύψεις τις αξίες που καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο πορεύεσαι στη ζωή σου. Αξίες που απέκτησες από την οικογένεια, τους φίλους, το σχολείο, την κοινότητα, την κοινωνία, το έθνος.

Οδηγίες: Διάβασε τις αξίες που αναγράφονται παρακάτω και επέλεξε τις πέντε πιο σημαντικές για εσένα.

Λίστα αξιών και αρετών

Εντιμότητα: συμπεριφέρεσαι με ειλικρίνεια και ακεραιότητα.	Ακεραιότητα: υπερασπίζεσαι τις πεποιθήσεις και τα πιστεύω σου και αυτά δεν επηρεάζονται εύκολα από εξωγενείς παράγοντες.
Σεβασμός: δείχνεις εκτίμηση στους ανθρώπους.	Υπομονή: διατηρείς την ψυχραιμία σου και δεν εγκαταλείπεις ακόμη κι όταν αντιμετωπίζεις δυσκολίες και προκλήσεις.
Αλληλεγγύη: συμπονάς τους άλλους και παλεύεις για τα δικαιώματά τους, ακόμη κι όταν δεν επηρεάζεται άμεσα η δική σου ζωή.	Σύνεση: δείχνεις αυτοσυγκράτηση και σκέφτεσαι λογικά.
Υπευθυνότητα: έχεις υψηλό αίσθημα ευθύνης γι' αυτά που λες και γι' αυτά που κάνεις.	Ειλικρίνεια: εκφράζεσαι με αλήθεια για όσα σκέφτεσαι και πιστεύεις.
Κοινωνική συνείδηση: είσαι ευαισθητοποιημένος σε κοινωνικά θέματα και προσπαθείς, άμεσα ή έμμεσα να βελτιώσεις τις κοινωνικές συνθήκες.	Δημοκρατικό πνεύμα: ακούς τις απόψεις όλων, ακόμα κι όταν αυτές είναι αντίθετες από τις δικές σου, και υποστηρίζεις την ελευθερία του λόγου.
Αποδοχή: δέχεσαι κάθε άνθρωπο, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα κοινωνικά, οικονομικά, θρησκευτικά και άλλα χαρακτηριστικά τους.	Δικαιοσύνη: είσαι αντικειμενικός και αμερόληπτος στις απόψεις και στις πράξεις σου.
Ελευθερία: πιστεύεις στην απουσία εξαναγκασμού ή οποιασδήποτε καταπίεσης λόγου, πράξεων και της ίδιας της ύπαρξης.	Ανεξαρτησία: δεν εξαρτάσαι από ιδεολογίες, προκαταλήψεις ή φρονήματα άλλων.

Φύλλο εργασίας: «Οικοδόμηση εαυτού»

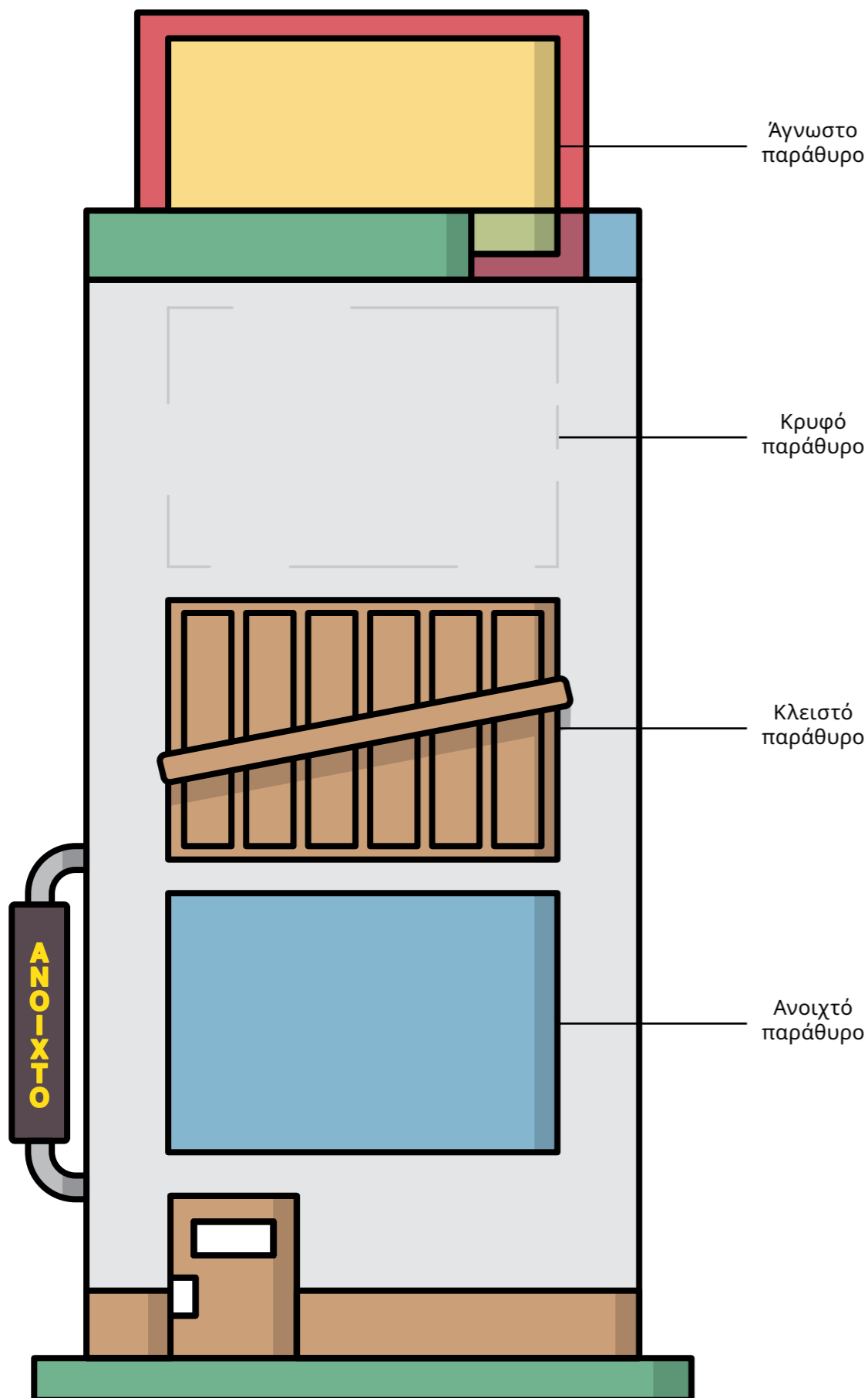
Αυτό το φύλλο εργασίας θα σε βοηθήσει να ανακαλύψεις αν η εικόνα που έχεις για τον εαυτό σου είναι ίδια με την εικόνα που έχουν κι οι άλλοι για εσένα.

Οδηγίες: Χωριστείτε σε ζευγάρια. Επίλεξε έξι επίθετα που περιγράφουν εσένα και άλλα έξι που περιγράφουν το ζευγάρι σου χωρίς να του τα αποκαλύψεις. Φανερώστε τα ταυτόχρονα κι έπειτα «χτίστε», επίθετο το επίθετο, τον εαυτό σας σαν να ήταν ένα κτήριο. Δουλέψτε ο καθένας χωριστά και με τον ακόλουθο τρόπο:

- Τα επίθετα που επέλεξαν και οι δύο για να περιγράψουν το Α' μέλος μπαίνουν στο «**ανοιχτό**» παράθυρο.
- Τα επίθετα που επέλεξε μόνο το Α' μέλος για τον εαυτό του μπαίνουν στο «**κλειστό**» παράθυρο.
- Τα επίθετα που επέλεξε μόνο το Β' μέλος για να περιγράψει το Α' μέλος μπαίνουν στο «**κρυφό**» παράθυρο.
- Αυτά που δεν επιλέχθηκαν από κανέναν μπαίνουν στο «**άγνωστο**» παράθυρο.

Ικανός/ή	Εξωστρεφής	Χιουμορίστας/ρια
Δημιουργικός/ή	Πολυμαθής	Παιχνιδιάρης/α
Ευέλικτος/η	Φιλικός/ή	Επιμελής
Τρυφερός/ή	Γενναίος/α	Ζωηρός/ή
Δοτικός/ή	Νευρικός/ή	Πρωτοπόρος/α
Ήρεμος/η	Στοργικός/ή	Προσεκτικός/ή
Οργανωτικός/ή	Επικοινωνιακός/ή	Ερευνητικός/ή
Υπομονετικός/ή	Υπεύθυνος/η	Ευγενικός/ή
Ψυχραιμος/η	Προνοητικός/ή	Προσαρμοστικός/ή
Ευγενικός/ή	Προσαρμοστικός/ή	

Φύλλο εργασίας: «Οικοδόμηση εαυτού»

Φύλλο εργασίας: «Κέντρα Νεότητας (Youth Clubs)»

Μέσα από ένα νοητό ταξίδι στον κόσμο θα ανακαλύψεις τι ενέπνευσε εφήβους από άλλες κουλτούρες να προχωρήσουν στη δημιουργία ομίλων στο πλαίσιο προγραμμάτων οικονομικής εκπαίδευσης.

Οδηγίες: Διάβασε τις παρακάτω ιστορίες και προσπάθησε να βρεις τι είναι αυτό που συντέλεσε στη δημιουργία του κάθε ομίλου. Τι είδους όμιλοι υπάρχουν ανά την υφήλιο; Τι δράσεις οργάνωσε ο καθένας και για ποιο λόγο;

Ινδία- Meljo!

Σε μια κοινότητα όπου η μάσηση καπνού είχε αυξηθεί ραγδαία, ομάδες παιδιών ξεκίνησαν εκστρατείες ενημέρωσης για τους ενήλικες. Μάζεψαν από το χώμα όλα τα αποσπάσματα και προέβησαν στο συμβολικό κάψιμό τους. Παράλληλα, ζήτησαν τη βοήθεια τοπικών γιατρών και οργάνωσαν καμπάνια πληροφόρησης για τις επιβλαβείς συνέπειες του καπνού στην υγεία.

Μαρόκο- Bayti

Παιδιά του δρόμου συνέλεξαν παλιά μεταλλικά και ξύλινα αντικείμενα κι έφτιαξαν έργα τέχνης. Κατόπιν, διοργάνωσαν μια έκθεση όπου και τα πούλησαν.

Σενεγάλη- Oceanium

Δέντρα μάγκο φύτεψαν παιδιά γύρω από το σχολείο τους για να εμποδίσουν τα αυτοκίνητα και τις μοτοσυκλέτες να διέρχονται πολύ κοντά από αυτό και να θέτουν σε κίνδυνο τη σωματική ακεραιότητα των μαθητών. Επίσης, τα δέντρα παρείχαν σκιά κατά τους θερμούς μήνες του έτους, αλλά και φρούτα - τόσο για το κυλικείο του σχολείου όσο και προς πώληση.

Βολιβία- Cilaj

Τα παιδιά συνειδητοποίησαν ότι ο εκφοβισμός αποτελεί πολύ σημαντικό πρόβλημα για τις σχολικές κοινότητες. Οργάνωσαν, λοιπόν, μια πορεία γύρω από το κέντρο της πόλης και μοίρασαν φυλλάδια στα σχολεία με στόχο να ανταλλάξουν ιδέες για το πώς μπορούν να τον σταματήσουν. Πρόβαλαν τη δράση τους στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και αντιλήφθηκαν ότι είχαν και τη φωνή να ακουστούν και τη δύναμη να αλλάξουν την κατάσταση.

Μπαγκλαντές- BRAC

Σε δημοτικά σχολεία τοπικών περιοχών, οι μαθητές άρχισαν να αποταμιεύουν χρήματα και ό,τι άλλο πολύτιμο μπορούσαν. Επειδή σε αυτά τα νοικοκυριά υπάρχει η παράδοση να εκτρέφονται πάπιες, κοτόπουλα και κατσίκες, τα παιδιά χρησιμοποιούσαν το ένα τρίτο έως το ένα δεύτερο των αποταμιεύσεων για την αγορά τέτοιου είδους οικόσιτων ζώων με τα οποία λειτουργούσαν μια μορφή επιχείρησης (λ.χ. πουλούσαν το γάλα από τις κατσίκες).

Νεπάλ- Karince

Μέλη μιας λέσχης εφήβων διοργάνωσαν εκστρατεία για τη σημασία της τήρησης των κανόνων υγιεινής τόσο στην ιδιωτική, και όσο και στη δημόσια σφαίρα. Οργανώθηκαν για να σταματήσουν να λειτουργούν οι ανοιχτές τουαλέτες στην κοινότητα. Αρκετοί αγρότες, μάλιστα, παρακινήθηκαν μέσω της εκστρατείας να δημιουργήσουν κλειστούς χώρους αφοδέυσης.

Σερβία- Pomoc Deci

Έφηβοι στη Σερβία διοργάνωσαν μία επίδειξη μόδας (fashion show) και χρησιμοποίησαν ανακυκλώσιμα υλικά προκειμένου να ευαισθητοποιήσουν τους συμπολίτες τους σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος. Για την παρακολούθηση της επίδειξης απαιτούνταν εισιτήριο, επομένως αποκόμισαν και χρηματικό κέρδος.

Ινδονησία- LEKDIS Nusantara

Μαθητές συνεργάστηκαν και δημιούργησαν διάφορες επιχειρήσεις με σκοπό να προκαλέσουν το ενδιαφέρον του κόσμου για την τοπική παράδοση και τα τοπικά προϊόντα. Έτσι, μεταξύ αυτών που έκαναν ήταν να κατασκευάσουν σκούπες και πιάτα από καρύδες, να επεξεργαστούν αλατισμένα αυγά και να φτιάξουν χειροτεχνίες με την τεχνική μπατίκ. Τα παιδιά πούλησαν τα προϊόντα τους σε άλλα παιδιά, στους γονείς και στους γείτονές τους.

Περού - Odaer

Οι μαθητές, σε συνεργασία με τους καθηγητές τους, οργανώνουν μια δραστηριότητα κάθε μήνα, την οποία ενθαρρύνει και η ίδια η διάρθρωση του προγράμματος διδασκαλίας τους. Αυτές οι δραστηριότητες μπορεί να είναι, για παράδειγμα, η δημιουργία σχολικών κήπων ή η πραγματοποίηση έργων ανακύκλωσης. Στόχος είναι η συγκέντρωση κεφαλαίου, το οποίο θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν για εκδηλώσεις και ανάγκες του σχολείου τους, για ταξίδια, αλλά και για την απόκτηση των πόρων, λ.χ. εργαλεία ή σπόροι, που χρησιμοποιούν για τις συγκεκριμένες δράσεις.

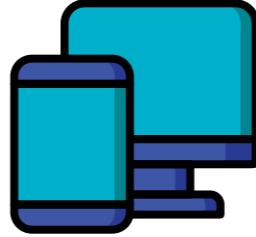
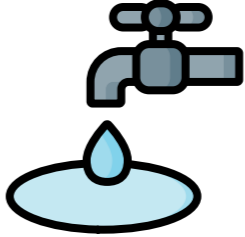

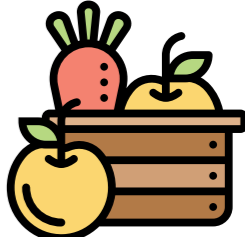

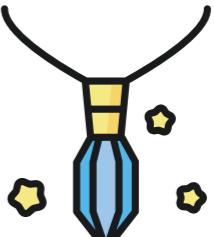
Ενότητα 2: Ανάγκες και επιθυμίες!

Φύλλο εργασίας: «Το πιο σημαντικό!»

Αυτό το Φύλλο εργασίας θα σε βοηθήσει να διερωτηθεί τι είναι πιο σημαντικό στη ζωή σου.

Οδηγίες: Παρατήρησε με προσοχή τις παρακάτω καρτέλες κι έπειτα κόψε τες. Επίλεξε τις δέκα που θεωρείς πιο σημαντικές και κράτα τες ξεχωριστά. Αν υπάρχει για σένα κάτι ουσιαστικό αλλά δεν το βρίσκεις σ' αυτές, έχεις τη δυνατότητα να το συμπληρώσεις στην κενή καρτέλα.

Φύλλο εργασίας: «Όλος ο κόσμος ένα χωριό»

Φαντάσου ότι ολόκληρος ο πλανήτης μας, η Γη, είναι ένα χωριό εκατό κατοίκων. Παρακάτω θα βρεις ερωτήσεις που περιλαμβάνουν δημογραφικά στοιχεία για τη Γη, καθώς και για τις καταναλωτικές συνήθειες των ανθρώπων που την κατοικούν. Οι κάρτες αυτές θα χρησιμοποιηθούν από τον/την εκπαιδευτικό για το παιχνίδι ερωτήσεων στην τάξη, παρόλα αυτά, αν θες, μπορείς να ρίξεις μια ματιά και να κάνεις την έρευνά σου –ενδεχομένως στο διαδίκτυο– για να βρεις τις απαντήσεις!

Οδηγίες:

Έστω ότι ο πλανήτης μας είναι ένα χωριό 100 κατοίκων. Δοκίμασε να απαντήσεις στις ακόλουθες ερωτήσεις.

Πόσοι άνθρωποι είναι άνδρες;

Πόσοι κάτοικοι ζουν σε κατοικίες που δεν ικανοποιούν τις στοιχειώδεις συνθήκες διαβίωσης;

Πόσοι άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε καθαρό νερό;

Πόσοι κάτοικοι δεν έχουν ηλεκτρικό ρεύμα;

Πόσοι κάτοικοι υποσιτίζονται;

Πόσοι άνθρωποι δε γνωρίζουν ανάγνωση;

Πόσοι κάτοικοι έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο;

Πόσοι είναι αυτοί που θα συνεχίσουν τις σπουδές τους στο πανεπιστήμιο;

Σε τι ποσοστό αυξήθηκαν οι καταναλωτικές δαπάνες των κατοίκων τα τελευταία δέκα χρόνια σε μια γειτονιά του χωριού με το όνομα «Ευρώπη»;

Σε τι ποσοστό αυξήθηκαν οι καταναλωτικές δαπάνες των κατοίκων τα τελευταία δέκα χρόνια σε κάποιες πιο φτωχές γειτονιές του χωριού;

Περίπου ποσά κιλά οικιακών απόβλητων νομίζετε ότι πέταξε, για το έτος 2018, ο κάθε κάτοικος της γειτονιάς του χωριού με το όνομα «Ευρώπη»;

Πόσο έχει αυξηθεί, τα τελευταία πέντε χρόνια, η κατανάλωση ενέργειας των νοικοκυριών σε μια άλλη γειτονιά του χωριού με το όνομα «Βόρεια Αμερική»;

Πόσες φορές περισσότερες από την προηγούμενη πενταετία αγοράζουν οι κάτοικοι του χωριού ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά προϊόντα (τηλεοράσεις, υπολογιστές, κινητά τηλέφωνα);

Σε τι ποσοστό έχουν αυξηθεί η ατμοσφαιρική ρύπανση και τα σκουπίδια στο χωριό τα τελευταία είκοσι χρόνια;

Ενότητα 3: Δικαιώματα και κοινωνική ευθύνη

Φύλλο εργασίας: «Δικαιώματα»

Μαθαίνοντας για τα δικαιώματά σου, είσαι σε θέση να υπερασπίζεσαι τον εαυτό σου και τους γύρω σου και να διεκδικείς ένα καλύτερο μέλλον.

Οδηγίες: Τα παιδιά προστατεύονται με μια σειρά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων. Παρακάτω, για τη διευκόλυνσή σου, τα δικαιώματα αυτά συνοψίζονται και ομαδοποιούνται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες. Διάλεξε μία και κάνε μια σχετική συζήτηση με την ομάδα σου. Αναρωτήσου κατά πόσο είναι δίκαια και με ποιον τρόπο διαφυλάσσονται.

Δικαίωμα στην επιβίωση

Περιλαμβάνονται τα επιμέρους δικαιώματα στη ζωή, στην υγεία και στη διατροφή. Επίσης, το δικαίωμα σ' ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο, σ' ένα όνομα και μια ιθαγένεια.

Δικαίωμα στην προστασία

Με αυτό το δικαίωμα εννοούμε την ελευθερία από κάθε μορφή εκμετάλλευσης, κακοποίησης, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης και παραμέλησης, καθώς και την ειδική προστασία σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και ένοπλης σύρραξης. Διασφαλίζεται, έτσι, η προστασία της ψυχικής και σωματικής υγείας των παιδιών, όπως και το ότι δεν πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης.

Δικαίωμα στην ανάπτυξη

Η συγκεκριμένη ομάδα δικαιωμάτων περιλαμβάνει «το δικαίωμα στην εκπαίδευση, στην υποστήριξη της πρώιμης ανάπτυξης και φροντίδας των παιδιών, στην κοινωνική ασφάλιση, στην ανάπαυση, στην αναψυχή και στις πολιτιστικές δραστηριότητες». Ακόμη, συναντάμε το δικαίωμα των παιδιών στις σπουδές, στο παιχνίδι, στην άσκηση της θρησκευτικής τους πίστης και τη διατήρηση των ιδιαίτερων πολιτισμικών τους συνηθειών – βέβαια, είναι αναγκαίο να σέβονται κι εκείνα τη μοναδικότητα των άλλων πολιτισμών, θρησκειών και απόψεων. Τέλος, το να έχει το κάθε παιδί τη δική του ταυτότητα και να καταγράφεται η γέννησή του είναι δύο εξίσου σημαντικά συστατικά της εν λόγω ομάδας δικαιωμάτων.

Δικαίωμα στη συμμετοχή

Ο σεβασμός για τις απόψεις του παιδιού, η ελευθερία της έκφρασης, της σκέψης, της συνείδησης, της θρησκείας και η πρόσβαση στην πληροφόρηση ανήκουν σε αυτό το σύνολο δικαιωμάτων. Συνεπώς, διασφαλίζεται ότι τα παιδιά θα έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν υπεύθυνα τις απόψεις και τα συναισθήματά τους και, ταυτόχρονα, ότι θα σέβονται τις απόψεις και τα συναισθήματα των άλλων. Επιπλέον, στην περίπτωση που εργάζονται, εξασφαλίζεται ότι θα απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα με τους συνομηλίκους τους.

Κάρτες ρόλων: «Αν ήσουν...»

Παρατηρώντας τον κόσμο γύρω σου, διαβάζοντας βιβλία που βασίζονται σε πραγματικά γεγονότα, αναζητώντας πληροφορίες στο διαδίκτυο και συζητώντας με την οικογένεια και τους δασκάλους σου, θα διαπιστώσεις ότι κάθε άνθρωπος έχει μια ιδιαίτερη, μοναδική ιστορία ν' αφηγηθεί. Σε κάποια σημεία μπορεί να μοιάζει με τη δική σου και σε κάποια να διαφέρει. Παρακάτω σου παρουσιάζουμε μερικούς ανθρώπους που ζουν στον κόσμο μας κι εσύ θα έχεις την ευκαιρία να μάθεις ένα μικρό μέρος της ιστορίας τους.

Οδηγίες: Διάλεξε έναν άνθρωπο από τους κάτωθι. Από τα στοιχεία που σου δίνονται προσπάθησε να «μπεις στα παπούτσια του» και να φανταστείς ποια μπορεί να είναι τα υπόλοιπα κομμάτια που συμπληρώνουν την ιστορία του. Η δασκάλα/ ο δάσκαλός σου θα σε βοηθήσουν με κάποιες ερωτήσεις.

Είσαι κόρη του διευθυντή της Τράπεζας της Ελλάδος, απόφοιτη του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ.	Είσαι γιος του Υπουργού Οικονομικών Νιγηρίας και μόλις γύρισες από σπουδές στο εξωτερικό.	Είσαι εργάτρια στη Σρι Λάνκα, σε μια φυτεία τσαγιού που ανήκει σε μεγάλη πολυεθνική εταιρεία.
Είσαι οκτάχρονη κόρη του δημάρχου της Καλκούτας και φοιτάς σε αγγλόφωνο δημοτικό σχολείο.	Είσαι μοντέλο αφρικανικής καταγωγής και ζεις στο Παρίσι.	Είσαι δεκαπεντάχρονος γιος αγρότη από δυσπρόσιτη ορεινή περιοχή της Βολιβίας.
Είσαι οκτάχρονη άστεγη και ζεις στην Καλκούτα.	Είσαι διάσημος καλλιτέχνης, φορέας HIV και ζεις στη Νέα Υόρκη.	Είσαι εικοσιπεντάχρονη γυναίκα, φορέας HIV και ζεις σε αγροτική περιοχή του Μαλάουι.
Είσαι δεκαεννιάχρονος γιος αγρότη από δυσπρόσιτη ορεινή περιοχή της Ελλάδας.	Είσαι εντεκάχρονη από το Μπαγκλαντές και δουλεύεις σε εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας.	Είσαι τριανταπεντάχρονος Σομαλός, περιβαλλοντικός πρόσφυγας και μένεις προσωρινά στο κέντρο προσφύγων Νταντάμ.
Είσαι άνεργη Αγγλίδα δασκάλα, μόλις έφτασες στην Ελλάδα και ψάχνεις για δουλειά.	Είσαι ένας νεαρός Γερμανός και κινείσαι μόνο με αναπηρικό καροτσάκι.	Είσαι αγόρι με αυτισμό και μόλις τελείωσες το δημοτικό σχολείο.
Είσαι άνεργη, ανύπαντρη μητέρα.	Είσαι εικοσιτετράχρονος πρόσφυγας από τη Συρία.	Είσαι εργαζόμενη μητέρα δύο παιδιών και ζεις στο Μεξικό.
Είσαι τριανταπεντάχρονος Κινέζος και εργάζεσαι σε μεγάλο ερευνητικό κέντρο της Αμερικής.	Είσαι δάσκαλος στο Ναιρόμπι της Κένυας.	Είσαι ο/η ιδιοκτήτης/τρια μιας εταιρείας εισαγωγών-εξαγωγών στην Ελλάδα.
	Είσαι δάσκαλος Ειδικής Αγωγής στην Ελλάδα.	

Κάρτες ρόλων: «Οι συνταξιδιώτες της μπανάνας»

Στο ταξίδι της μπανάνας, από το στάδιο του σπόρου που φυτεύεται σε μια χώρα της Αφρικής μέχρι το στάδιο του ώριμου καρπού που φτάνει στην Ελλάδα και στα χέρια μας, εμπλέκονται πολλοί άνθρωποι, με διαφορετικούς ρόλους ο καθένας.

Οδηγίες: Επίλεξε έναν άνθρωπο από τους παρακάτω. Από τα στοιχεία που σου δίνονται επιχειρήσε να «μπεις στα παπούτσια του» και να φανταστείς ποια είναι ίσως η ολοκληρωμένη ιστορία αυτού του ανθρώπου. Ο/η εκπαιδευτικός σου θα σε βοηθήσει με κάποιες ερωτήσεις.

Είσαι εργάτης σε φυτεία μπανάνας

- Δουλεύεις δώδεκα με δεκατέσσερις ώρες ημερησίως κάτω από συνθήκες μεγάλης ζέστης, συλλέγοντας τις καλύτερες μπανάνες, πλένοντάς τις και κουβαλώντας τις στην πλάτη σου.
- Βάζεις την υγεία σου σε κίνδυνο, λόγω ψεκασμών της φυτείας με φυτοφάρμακα. Επίσης, τα φυτοφάρμακα ψεκάζονται από αέρος με αποτέλεσμα να κινδυνεύει και η γύρω περιοχή (το σπίτι σου, το σχολείο του παιδιού σου, κ.ο.κ.).
- Ανησυχείς αν θα σου φτάσουν τα λεφτά να αγοράσεις φαγητό και φάρμακα, καθώς και για να πληρώσεις λογαριασμούς και το σχολείο του παιδιού σου.
- Δε σου επιτρέπεται να συναντηθείς με τους άλλους εργάτες να συζητήσετε για τα προβλήματα της εργασίας σας και για τη λήψη μέτρων ασφαλείας από την παρατεταμένη έκθεση στα φυτοφάρμακα.

Είσαι ιδιοκτήτης φυτείας μπανάνας

- Τα ετήσια έξοδά σου για τη φυτεία είναι για ακριβά φυτοφάρμακα, εργαλεία και μηχανήματα.
- Ανησυχείς μήπως η φυτεία σου δε βγάλει τις καλύτερες μπανάνες και δεν μπορέσεις να τις πουλήσεις στους έμπορους. Αυτό θα σήμαινε μεγάλη μείωση των εσόδων για εσένα.
- Προσπαθείς να εξοικονομήσεις όσο το δυνατόν περισσότερα χρήματα σε περίπτωση που χρειαστεί να αγοράσεις τελευταίας τεχνολογίας μηχανήματα και φυτοφάρμακα για καλύτερη παραγωγή μπανάνας.

Είσαι υπεύθυνος μεταφορών μπανάνας

- Μεταφέρεις τις μπανάνες από τη Λατινική Αμερική στην Ευρώπη, ταξίδι που μπορεί να διαρκέσει πάνω από πέντε εβδομάδες.
- Χρειάζεσαι χρήματα για τα καύσιμα του πλοίου και για τους εργάτες που θα δουλέψουν σε αυτό.
- Ανησυχείς μήπως το προϊόν χαλάσει κατά τη μεταφορά του και αναγκαστείς να πληρώσεις τη ζημιά.

Είσαι έμπορος

- Αγοράζεις μπανάνες από τον ιδιοκτήτη της φυτείας σε μια ορισμένη τιμή για να τις πουλήσεις στην Ευρώπη.
- Πουλάς τις μπανάνες στα καταστήματα κάτω από μια ορισμένη τιμή την οποία ρυθμίζεις εσύ.
- Πληρώνεις έναν ειδικό φόρο για να μεταφέρεις τις μπανάνες σε ευρωπαϊκό έδαφος, καθώς και τον οδηγό του φορτηγού που θα διακινήσει τις μπανάνες έως εκεί.

Είσαι καταστηματάρχης

- Αγοράζεις τις μπανάνες από τον έμπορο και τις πουλάς στο κατάστημά σου.
- Ανησυχείς μήπως οι μπανάνες φτάσουν στο κατάστημά σου ελαττωματικές και δεν μπορέσεις να τις πουλήσεις στους καταναλωτές.
- Έχεις έξοδα, όπως οι μισθοί των υπαλλήλων, η συντήρηση του καταστήματος και διάφοροι λογαριασμοί.

Είσαι εργαζόμενο παιδί

- Είσαι δέκα ετών και εργάζεσαι ήδη δύο χρόνια στη φυτεία.
- Αναγκάζεσαι να δουλέψεις για να βοηθήσεις στην κάλυψη των εξόδων της οικογένειάς σου.
- Τον πρώτο χρόνο εργασίας σου προσπαθούσες, όσο μπορούσες, να πηγαίνεις και στο σχολείο, όμως φέτος είσαι πολύ κουρασμένο και το εγκατέλειψες.
- Εχθές έφτιαξες μόνο σου την πρώτη σου μπάλα και, όταν βρεις χρόνο, θα παίξεις με αυτή.

Κάρτες ρόλων: «Οι συνταξιδιώτες της μπανάνας»

ΣΥΜΦΩΝΩ

ΔΙΑΦΩΝΩ

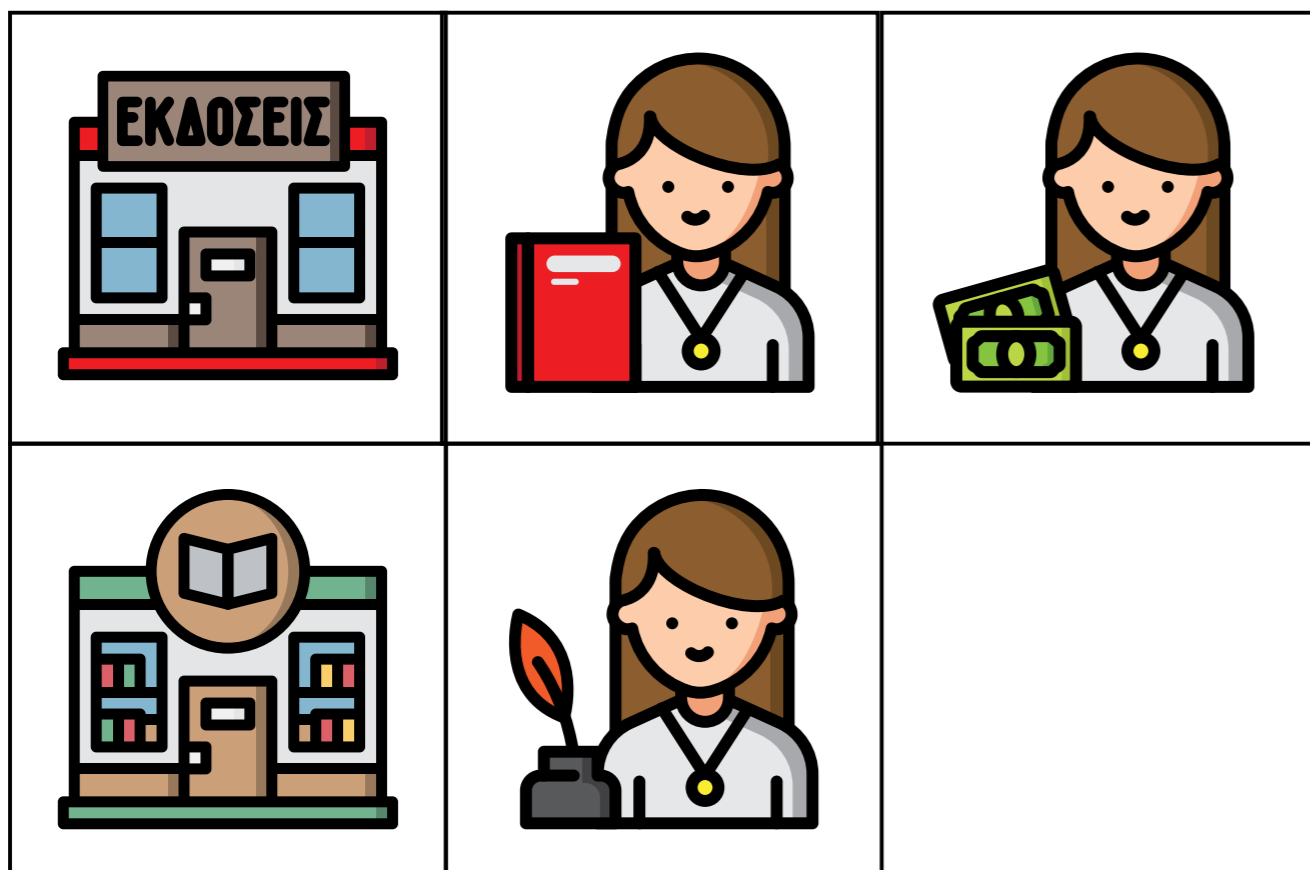
ΘΕΛΩ ΝΑ ΕΠΕΜΒΩ

Φύλλο εργασίας: «Βιβλίο στο μικροσκόπιο»

Έχει αναρωτηθεί ποτέ πώς υπολογίζονται οι τιμές στα προϊόντα προς πώληση; Μέσα από αυτή τη δραστηριότητα θα ανακαλύψεις τα βασικά στάδια παραγωγής και πώλησης ενός βιβλίου και πώς διαμορφώνεται η τελική τιμή που βρίσκεις εσύ, ως αγοραστής - αναγνώστης στα βιβλιοπωλεία.

Οδηγίες: Με τη βοήθεια του καθηγητή ή της καθηγήτριάς σου, σύνθεσε το παρακάτω παζλ και σχημάτισε την τυπική διαδικασία που ακολουθεί ένας συγγραφέας για να δει το βιβλίο του στα ράφια ενός βιβλιοπωλείου. Στη συνέχεια, με τα στοιχεία που θα σου δοθούν υπολόγισε τα κόστη, τις αμοιβές, τις προμήθειες και το κέρδος από την πώληση ενός βιβλίου!

Παζλ

Αμοιβή εκδοτικού οίκου ανά βιβλίο.	Αμοιβή συγγραφέα = 15% της λιανικής τιμής ανά βιβλίο που πωλείται.
Καθαρό κέρδος ανά βιβλίο σε πρώτη φάση, αν το αγοράζε κάποιος από το τυπογραφείο, με τιμή λιανικής.	Τιμή λιανικής = 16€
Κόστος εκτύπωσης ανά βιβλίο.	Ποσό που απομένει στο βιβλιοπωλείο από την πώληση ενός βιβλίου.

Φύλλο εργασίας: «Βιβλίο στο μικροσκόπιο»

Τιμολόγηση βιβλίου

ΣΤΑΔΙΑ	ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ	ΑΞΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΥ
Σ1: Σύλληψη ιδέας και συγγραφή	= Π5 * 15% (=€ ανά βιβλίο)	
Σ2: Παραγωγή από εκδοτικό οίκο	=€ ανά βιβλίο	
Σ3: Εκτύπωση από τυπογραφείο	=€ ανά βιβλίο	
Σ4: Χονδρεμπόριο		Π4 =€
Σ5: Λιανική πώληση από βιβλιοπωλείο	=€ ανά βιβλίο	Π5 = 16€

Προστιθέμενη αξία	Η αύξηση της αξίας ενός προϊόντος μετά και τις αλλαγές κατά την παραγωγή (π.χ. στο απλό κείμενο ενδέχεται να προστεθεί εικονογράφηση).
Λιανική πώληση	Η πώληση από έναν έμπορο ή μια επιχείρηση προς έναν καταναλωτή.
Χονδρική πώληση	Η πώληση από έναν έμπορο προς κάποιον, ο οποίος στη συνέχεια θα μεταπωλήσει το προϊόν (π.χ. ο εκδοτικός οίκος στον βιβλιοπώλη). Συνήθως, αυτή η πώληση γίνεται σε μεγάλο αριθμό προϊόντων και με μικρότερη τιμή πώλησης από αυτή που κληθεί να πληρώσει ο τελικός αποδέκτης, δηλαδή ο καταναλωτής/αναγνώστης.
Προμήθεια	Το χρηματικό ποσό που παίρνει ο μεσάζοντας σε οποιαδήποτε διαδικασία αγοραπωλησίας (π.χ. ο εκδοτικός οίκος που μεσολαβεί μεταξύ του συγγραφέα και του βιβλιοπωλείου ή το βιβλιοπωλείο μεταξύ του συγγραφέα και του καταναλωτή).
Αμοιβή	Το χρηματικό ποσό που δίνεται σε κάποιον για μια εργασία που εκπόνησε.
Κόστος	Το χρηματικό ποσό που απαιτείται για την παραγωγή ενός αγαθού.
Κέρδος	Το χρηματικό ποσό που απομένει, αφού κάποιος (ένας ιδιώτης ή μια επιχείρηση) πληρώσει όλα τα σχετικά κόστη (π.χ. τα χρήματα που θα απομείνουν στον βιβλιοπώλη κάθε μήνα από τις πωλήσεις βιβλίων και αφού έχει πληρώσει τους εργαζόμενους, το ηλεκτρικό ρεύμα, κλπ.).

Ενότητα 4: Σχεδιασμός, στοχοθέτηση και οργάνωση έργου!

Φύλλο εργασίας: «Αποτελεσματική στοχοθέτηση»

Θέλεις να ταξιδέψεις στον ανεξάντλητο κόσμο των στόχων; Εάν ναι, αυτή η άσκηση είναι φτιαγμένη για σένα. Θα έχεις την ευκαιρία να μάθεις να μετατρέπεις τις ιδέες σου σε αποτελεσματικές κινήσεις ώστε, στο τέλος της διαδρομής, να φτάνεις στην εκπλήρωση του στόχου που έχεις θέσει.

Οδηγίες: Διάβασε μια φορά και με προσοχή όλα τα βήματα του Φύλλου εργασίας. Στη συνέχεια, διάβασε εκ νέου και με τη σειρά το κάθε βήμα και προσπάθησε να συμπληρώσεις τα κενά κάτω από αυτό. Τέλος, γράψε τον αναδιατυπωμένο στόχο σου στον σχετικό χώρο, περιλαμβάνοντας στην απάντησή σου τα πέντε βήματα. Μη διστάσεις ν' απευθυνθείς σε κάποιον/α συμμαθητή/τρια ή στον εκπαιδευτικό της τάξης σου, εάν έχεις οποιαδήποτε απορία!

Βήμα 1: Κάνε τον στόχο σου συγκεκριμένο (τι ακριβώς στοχεύεις και τι σημαίνει αυτό με απλά λόγια).

Βήμα 2: Γράψε τις κινήσεις που χρειάζεται να κάνεις για να τον πετύχεις (με τι μέσα και με ποιο τρόπο).

Βήμα 3 : Προσδιόρισε τον χρόνο σου (πόσος χρόνος απαιτείται και κάθε πότε μου επιτρέπουν οι καθημερινές μου υποχρεώσεις ν' ασχοληθώ με την εκπλήρωση του στόχου μου).

Βήμα 4: Προσδιόρισε τη διάρκεια (τι χρονικό περιθώριο διαθέτω και μέχρι πότε χρειάζεται να τον φέρω εις πέρας).

Βήμα 5: Κάνε τον στόχο σου εφικτό/ρεαλιστικό (ακολουθώ τα σωστά βήματα για να γίνει πραγματικότητα ή μήπως είναι απαραίτητη κάποια αλλαγή).

Γράψε τον αναδιατυπωμένο στόχο σου:

Φύλλο εργασίας: «Ο καμβάς της ιδέας μας»

Είναι γεγονός ότι ακόμα και ενήλικοι, έμπειροι επαγγελματίες συχνά δυσκολεύονται να οργανώσουν σωστά μια ιδέα ή ένα έργο που έχουν αναλάβει. Η ακόλουθη άσκηση θα σε βοηθήσει να εξασκηθείς στον σχεδιασμό ενός επιχειρησιακού μοντέλου κι αυτό θα σου φανεί πολύ χρήσιμο στη ζωή σου, ακόμα και σε απλά, καθημερινά πράγματα, όπως είναι η διοργάνωση ενός πάρτι!

Οδηγίες: Μελέτησε με την ομάδα σου τις παρακάτω ερωτήσεις και σχεδιάστε, βάσει αυτών, το δικό σας επιχειρησιακό μοντέλο για μια δική σας ιδέα (από αυτές που είχατε σε προηγούμενη δραστηριότητα ή μια νέα που θα σκεφτείτε τώρα).

ΑΝΑΓΚΗ

Ποια ανάγκη ή ευκαιρία για δράση έχουμε εντοπίσει;

Πού υπάρχει αυτή η ανάγκη/ευκαιρία;

Ποιοι την έχουν αυτή την ανάγκη;

ΔΡΑΣΕΙΣ

Τι δράσεις θα οργανώσουμε;

Για ποιους θα τις οργανώσουμε;

Πότε θα τις υλοποιήσουμε;

Τι διάρκεια θα έχουν;

Πόσες φορές θα τις επαναλάβουμε;

ΕΜΠΛΕ- ΚΟΜΕΝΟΙ

Ποιοι θα εργαστούν για την οργάνωση;

Ποιοι θα εργαστούν για την υλοποίηση;

Ποιοι θα είναι οι συνεργάτες/προμηθευτές εκτός της βασικής ομάδας;

ΠΟΡΟΙ

Πόσους ανθρώπους θα χρειαστούμε για τις δράσεις;

Τι υλικά θα χρησιμοποιήσουμε;

Ποιους χώρους θα χρειαστούμε για την οργάνωση και την υλοποίηση των δράσεων;

Πόσα χρήματα θα χρειαστούμε;

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Να ετοιμάσουμε το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα των δράσεων

Ενότητα 5: Πόροι και Προϋπολογισμός

Φύλλο εργασίας: «Φόρμα προϋπολογισμού»

Ήρθε η ώρα να μάθεις να κάνεις τον οικονομικό προϋπολογισμό σε μια δική σου οικονομική δραστηριότητα!

Οδηγίες: Παρακάτω δίνεται μια προκατασκευασμένη φόρμα προϋπολογισμού κι ένα παράδειγμα συμπληρωμένου φύλλου προϋπολογισμού για να το έχεις ως πρότυπο. Συμπλήρωσε τον πίνακα με τη βοήθεια των συμμαθητών σου και του/της εκπαιδευτικού της τάξης σου.

Περιγραφή Α (από πού θα πάρω τα χρήματα)	Σύνολο Α	Περιγραφή Β (προϊόντα/υπηρεσίες στα οποία θα ξοδέ- ψω τα χρήματα)	Σύνολο Β	Σύνολο Γ (χρήματα που θα απο- μείνουν)
Σύνολο χρημάτων που θα απομείνουν, μετά από όλες τις αγορές:				

Παράδειγμα συμπληρωμένου πίνακα προϋπολογισμού:

Περιγραφή Α	Σύνολο Α	Περιγραφή Β	Σύνολο Β	Σύνολο Γ
Ταμείο της οικογένειας	100€	Πουκάμισο	15€	85€
		Γλυκό	2,5€	82,5€
		Κοτόπουλο	4€	78,5€
Σύνολο χρημάτων που θα απομείνουν, μετά από όλες τις αγορές:				78,5€

Πίνακας: «Ορολογία πίστωσης»

Οδηγίες: Διάβασε προσεκτικά τους όρους που αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα και οι οποίοι έχουν σχέση με τον δανεισμό. Θα σου φανούν χρήσιμοι στο παιχνίδι που θα κάνετε στην τάξη.

Κεφάλαιο	Το αρχικό ποσό του δανείου, χωρίς τους τόκους.
Τόκος	Το χρηματικό ποσό, επιπλέον του αρχικού κεφαλαίου, που ο οφειλέτης πληρώνει στον δανειστή, γιατί κάνει χρήση των χρημάτων αυτών που δανείστηκε.
Εγγύηση	Κάποιο περιουσιακό στοιχείο (π.χ. σπίτι) του δανειολήπτη , το οποίο δεσμεύεται από τον δανειοδότη σε περίπτωση που ο δανειολήπτης δεν μπορεί να αποπληρώσει/ξεχρεώσει το αρχικό ποσό δάνειο και τους τόκους.
Εγγυητής	Ένας άνθρωπος που δεσμεύεται νομικά να αποπληρώσει το υπόλοιπο του δανείου, με τους τόκους, σε περίπτωση που ο δανειολήπτης δεν μπορεί.

Για να υπολογίσουμε τον τόκο αρκεί να γνωρίζουμε το επιτόκιο. Έστω ότι θέλουμε να δανειστούμε 1.000 ευρώ και το επιτόκιο της τράπεζας είναι 5% τον χρόνο. Αν εμείς δανειστούμε τα χρήματα για ένα χρόνο, τότε το ποσό που θα πληρώσουμε είναι $1.000 + (5\% \times 1.000) = 1.050$ ευρώ. Τα επιπλέον 50 ευρώ είναι ο τόκος που πληρώνουμε διότι χρησιμοποιήσαμε αυτά τα χρήματα που αρχικά δε μας ανήκαν.

Φύλλο εργασίας: «Περιπτώσεις δανεισμού»

Θα μάθεις να διακρίνεις τις προϋποθέσεις που καθιστούν ένα δάνειο «καλό» ή «κακό».

Οδηγίες: Διάβασε προσεκτικά τις ακόλουθες υποθέσεις εργασίας που αφορούν περιπτώσεις δανεισμού και σκέψου αν, τελικά, το κάθε δάνειο ωφέλησε ή όχι τον ήρωα.

1

Η Μαρία δανείστηκε 30€, από μία φίλη, χωρίς επιτόκιο και με ανοιχτή προθεσμία αποπληρωμής. Ξόδεψε αυτό το κεφάλαιο σε χονδρική αγορά αβοκάντο με σκοπό να τα μεταπωλήσει στη λαϊκή αγορά της περιοχής της που δεν έχει τέτοιο είδος φρούτων. Κατάφερε να τα πωλήσει όλα με καθαρό κέρδος 10€. Επομένως, αυτή τη στιγμή έχει 40€ στα χέρια της.

Ο Μάριος υπέβαλε αίτηση για δάνειο. Με αυτό το κεφάλαιο θα πληρώσει ένα κατάστημα με στάμπες για να του φτιάξουν μπλουζάκια για τις Απόκριες τα οποία και θα πωλήσει σε ένα σχολικό καρναβάλι. Το καρναβάλι θα γίνει στις 20 Φεβρουαρίου και το δάνειο εγκρίθηκε στις 18 Φεβρουαρίου.

2

3

Ο Στέφανος πήρε δάνειο με χαμηλό επιτόκιο, προθεσμία αποπληρωμής τα τέσσερα χρόνια και ανάθεση Συμβούλου Επιχειρήσεων από την τράπεζα για την ενίσχυση της κατάρτισής του σε θέματα διαχείρισης επιχειρήσεων. Σκοπεύει να ξεκινήσει αμέσως μια οικοτεχνία επιδιόρθωσης και μεταποίησης ρούχων σε μια γειτονιά όπου δεν υπάρχει άλλος ράφτης σε απόσταση πολλών χιλιομέτρων.

Η Θάλεια είναι άνεργη και δεν έχει κάποια σταθερή πηγή εισοδήματος επί του παρόντος. Σκέφτηκε να εξασφαλίσει τουλάχιστον τη διαμονή της κι έτσι πήρε δάνειο για να αγοράσει την πρώτη της κατοικία. Δήλωσε ως εγγυητή τον θείο της, ο οποίος αυτό το διάστημα προσπαθεί να εξυγιάνει οικονομικά την, επί σειρά ετών χρεωμένη, μικροεπιχείρησή του.

4

5

Η Στέλλα πήρε δάνειο ύψους 200€, με προθεσμία αποπληρωμής τους δέκα μήνες και με επιτόκιο που την υποχρεώνει να πληρώνει 5€ επιπλέον σε κάθε δόση των 20€ που έχει ορίσει. Με το κεφάλαιο αυτό, αγόρασε ένα νέο ψυγείο για το ψιλικατζιδικό της και κατάφερε να αυξήσει τις πωλήσεις κρύων αναψυκτικών, μιας και διανύουμε μεγάλο κύμα καύσωνα.

Ενότητα 6: Ένα τέλος, πολλές αρχές!

Φύλλο εργασίας: «Ανάλυση S.W.O.T.»

Η γνωριμία και η εξοικείωση με το εργαλείο που ονομάζεται S.W.O.T. θα σου φανεί ιδιαίτερα χρήσιμη όταν έρθει η στιγμή να αξιολογήσεις και να βελτιώσεις τον σχεδιασμό της δράσης που θέλεις να οργανώσεις.

Οδηγίες: Συζητήστε ανά ομάδες και συμπληρώστε στον παρακάτω πίνακα τα στοιχεία που ζητώνται σχετικά με τη δική σας ιδέα.

Ανάλυση S.W.O.T.

Θέμα δράσης:	
Δυνατά σημεία	Αδύνατα σημεία
Ευκαιρίες	Απειλές

Το αρκτικόλεξο S.W.O.T. προκύπτει από τις αγγλικές λέξεις: **Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats**. Μεταφρασμένες στα ελληνικά σημαίνουν: **Δυνατά σημεία, Αδύνατα σημεία, Ευκαιρίες και Απειλές**, αντίστοιχα. Τα δυνατά και αδύνατα σημεία αφορούν το εσωτερικό περιβάλλον της δράσης, καθώς προκύπτουν από τους εσωτερικούς πόρους που αυτή κατέχει. Αντιθέτως, οι ευκαιρίες και οι απειλές αντανακλούν τις μεταβλητές του εξωτερικού περιβάλλοντος τις οποίες η επιχείρηση θα πρέπει να εντοπίσει και να προσαρμοστεί σε αυτές.

Η ανάλυση S.W.O.T. χρησιμοποιείται ευρέως από τις επιχειρήσεις προκειμένου να αξιολογήσουν την επιχειρηματική τους ιδέα και να πάρουν αποφάσεις διαμορφώνοντας, έτσι, τη στρατηγική τους.

Φύλλο εργασίας: «Βγήκαμε όλοι κερδισμένοι (win-win)!»

Η άσκηση που ακολουθεί θα σε διδάξει σχετικά με τα οφέλη του κέρδους ως μια αμοιβαία επωφελούμενη (win-win) κατάσταση.

Οδηγίες: Πάρε λίγο χρόνο και γράψε ή ζωγράφισε στα πλαίσια που υπάρχουν παρακάτω. Στο πρώτο, με τίτλο «Σε τι ωφελήθηκα», θα αναφερθείς σε ό,τι πιστεύεις πως κερδίζεις από τη συμμετοχή σου στην επιχειρηματική ιδέα που σκεφτήκατε με την ομάδα ή την τάξη σου. Στο δεύτερο πλαίσιο, με τίτλο «Ποιους ωφέλησα και πώς», γράψε ή ζωγράφισε σε ποιους απευθύνεται η δράση που συμμετέχεις, αν υπάρχουν κι άλλοι που ωφελούνται από αυτήν και με ποιον τρόπο.

Σε τι ωφελήθηκα
Ποιους ωφέλησα και πώς

Φύλλο εργασίας: «Διαφορετικές πρωτοβουλίες»

Παρακάτω θα βρεις παραδείγματα από ενδιαφέρουσες πρωτοβουλίες δράσεων που θα σε βοηθήσουν να εμπνευστείς και να πάρεις χρήσιμες ιδέες για τον ηθικό χαρακτήρα και την κοινωνική ωφέλεια που θα μπορούσε να έχει η δική σου δράση, εκείνη που θα δημιουργήσεις μαζί με τους συμμαθητές σου.

Το δίκαιο εμπόριο (fair trade)

Το **δίκαιο εμπόριο** είναι ένα κοινωνικό κίνημα, το οποίο βοηθάει τους παραγωγούς να βελτιώσουν τη ζωή τους, έχοντας καλύτερη πρόσβαση σε αγορές και εμπορικούς όρους. Βασική επιδίωξη είναι ο προκαθορισμός της αμοιβής των παραγωγών έτσι ώστε να μπορούν εξαρχής να φτιάχνουν το πλάνο τους, να δουλεύουν χωρίς να βλάπτουν το περιβάλλον και να βοηθούν στην ανάπτυξη της τοπικής κοινότητας.

Επίσης, το δίκαιο εμπόριο επιδιώκει την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών στις ανεπτυγμένες χώρες. Πολλά γνωστά προϊόντα προέρχονται από το δίκαιο εμπόριο, όπως καφές, κακάο, ζάχαρη, τσάι, μπανάνες, μέλι, κρασί, φρέσκα φρούτα, σοκολάτες λουλούδια και χειροτεχνήματα.

Η μικροχρηματοδότηση (microfinance) με ευνοϊκούς όρους

Η **μικροχρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους** είναι μια πρωτοβουλία παροχής οικονομικών υπηρεσιών (π.χ. δάνεια με ευνοϊκούς όρους) σε ανθρώπους που έχουν χαμηλό εισόδημα και δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στις αντίστοιχες υπηρεσίες των διάφορων τραπεζών και οικονομικών οργανισμών.

Όσοι προωθούν τη μικροχρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους, σε γενικές γραμμές, πιστεύουν ότι θα βοηθήσει να γίνουν επενδύσεις σε βιώσιμες επιχειρήσεις και να βγουν οι άνθρωποι από τη φτώχεια.

Το κίνημα WELFARE WORK

Το **WELFARE WORK** πραγματοποιεί ενέργειες – ειδικά σε κυβερνητικό και θεσμικό επίπεδο – που επιδιώκουν την ευημερία των ατόμων που βρίσκονται σε ανάγκη. Η βελτίωση της οικονομικής τους κατάστασης, των ευκαιριών απασχόλησής τους και η φροντίδα της ψυχικής τους υγείας είναι μόνο ορισμένες από τις προσπάθειες που γίνονται προς όφελος όσων βρίσκονται σε δυσχερή θέση. Σε πολλές χώρες, το μεγαλύτερο μέρος της βοήθειας παρέχεται από τα μέλη της οικογένειας, τους συγγενείς και την τοπική κοινότητα (π.χ. συγκέντρωση αγαθών για τους ασθενείς ή τους άνεργους).

Η Εκστρατεία «Καθαρά Ρούχα» (Clean Clothes Campaign)

Η **Εκστρατεία «Καθαρά Ρούχα»** είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση που υποστηρίζει και προασπίζει τα εργασιακά δικαιώματα όσων δουλεύουν στην παγκόσμια βιομηχανία ρούχων και αθλητικών ενδυμάτων. Από το 1989, η οργάνωση προσπαθεί, μέσω ποικίλων ενεργειών, να ενημερώνει και να αφυπνίζει τους καταναλωτές, αλλά και τις κυβερνήσεις για τις ακατάλληλες συνθήκες εργασίας των εργαζόμενων στον συγκεκριμένο κλάδο.

Η Εκστρατεία Καθαρά Ρούχα αριθμεί μέλη από όλο τον κόσμο, ενώ ασχολείται και με θέματα όπως η μείωση της φτώχειας, ο υπερκαταναλωτισμός και τα δικαιώματα των γυναικών.

Προοδευτικός φόρος (Progressive tax)

Ο **προοδευτικός φόρος** είναι ένας φόρος που επιβάλλει χαμηλότερο φορολογικό συντελεστή σε αυτούς που έχουν χαμηλό εισόδημα συγκριτικά με όσους έχουν υψηλότερο και άρα βασίζεται στην ικανότητα του φορολογούμενου να πληρώσει. Ο όρος «προοδευτικός» περιγράφει ακριβώς αυτή τη διακύμανση του φορολογικού συντελεστή ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του φορολογούμενου. Παραδείγματος χάριν, κάποιος που αμείβεται με μεγαλύτερο μισθό, θα κληθεί να πληρώσει και μεγαλύτερο φόρο εισοδήματος. Ακόμη, ένα μεγάλο κυβισμού Ι.Χ., που ανήκει στα είδη πολυτελείας, θα επιβαρυνθεί με μεγαλύτερο φόρο σε σχέση με ένα μικρότερου κυβισμού. Ο προοδευτικός φόρος μπορεί να εφαρμοστεί είτε μεμονωμένα είτε συνολικά σε ένα φορολογικό σύστημα και η διαρκεία του ποικίλει: ένα έτος, πολλά έτη ή διά βίου.

Η ActionAid είναι μια ανεξάρτητη διεθνής οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών, που αγωνίζεται κατά της φτώχειας και της αδικίας στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο. Από το 1972 εκπαιδεύει ανθρώπους και στηρίζει ολόκληρες κοινότητες για να διεκδικούν μια ζωή με αξιοπρέπεια και έναν κόσμο πιο δίκαιο για όλες και όλους.

Στην Ελλάδα ξεκίνησε να δουλεύει το 1998 με το Πρόγραμμα Αναδοχής, ενώ το 2000 ξεκίνησε το εκπαιδευτικό της πρόγραμμα και από το 2014 στηρίζει και ευάλωτους ανθρώπους στην Ελλάδα.

Εκπαιδευτικός Τομέας ActionAid

education.hellas@actionaid.org

T: 212 000 6300

actionaid.gr

 [/actionaidedu](https://www.facebook.com/actionaidedu)

